

CEBEO BUILDINGS

DOSSIER

GREEN & SMART: EEN NIEUW EN SLIM BUSINESSMODEL

HOME

BUILDINGS

INDUSTRY

E-MOBILITY & POWER

Laadpalen zijn complexer dan 'plug & play'.

ELEKTRISCHE WAGENS

In 7 stappen naar optimale laadinfrastructuur.

STUDY CENTERS PRISMA

Het belang van een nauwkeurige configuratie.

EDITIE 8

Een uitgave van CEBEO NV

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL:

Eugène Bekaertlaan 63, 8790 Waregem

VERANTW. UITGEVER:

Régis André
Eugène Bekaertlaan 63, 8790 Waregem

HOOFDREDACTIE:

Ingeborg Claeys

REDACTIE:

Ingeborg Claeys, Bart Vancauwenberghe

SECRETARIAAT:

Julie Delannay

VERTALING FRANSE EDITIE:

Yamagata Europe

VORMGEVING:

An Stragier,
Remark Reclame

FOTOGRAFIE:

Ingeborg Claeys

DRUK:

GBL, Kortrijk

BESTE LEZER

Je zal dezer dagen maar installateur zijn. Zeker voor wie dit beroep al enkele decennia uitvoert, voelt de transformatie van de elektriciteitsmarkt vermoedelijk wat onwennig aan. De werkwijze die destijds gangbaar was, valt niet meer te vergelijken met wat vandaag van een elektro-installateur wordt verlangd. Dat heeft onder meer te maken met de transitie naar het opwekken en gebruiken van groene energie. Die is het meest voelbaar bij de installatie van zonnepanelen en laadpalen.

Investeren in hernieuwbare energie raakt in de integrale tertiaire markt steeds meer en beter ingeburgerd. Een andere keuze is er overigens niet, want de komende jaren wordt een steeds strengere regelgeving van kracht. Organisaties die zich in regel willen stellen, kunnen dus niet anders dan vertrouwen op installateurs om duurzame en optimaal functionerende oplossingen te voorzien, die op ecologisch én economisch vlak van goudwaarde zullen zijn.

We zijn er ons van bewust dat dit voor installateurs en integratoren een grote uitdaging met zich meebrengt. Eerst en vooral moeten ze zich hierin kunnen bijscholen, om die theoretische kennis vervolgens ook naar de praktijk te vertalen. Zoals altijd, steekt Cebeo hier samen met gespecialiseerde partners een tandje voor bij: via onze Centers of Competence, via de Study Centers Prisma, bemand door 'Green & Smart'-experts met een brede en diepe knowhow. Zij zijn de ideale aanspreekpunten voor al jouw vragen, praktische ondersteuning, hulp 'on the field' en dies meer. Op die manier blijven ook jouw batterijen opgeladen en voel je je al snel geen 'groentje' meer.

Veel leesplezier!

GREEN & SMART: EEN NIEUW EN SLIM BUSINESSMODEL

6
GILLIAM SCHOOREL
MARKET MANAGER
COMMERCIAL BUILDINGS,
CEBEO

“Je kunt niet meer ontkomen aan investeringen in zelfvoorzienigheid op energievak.”

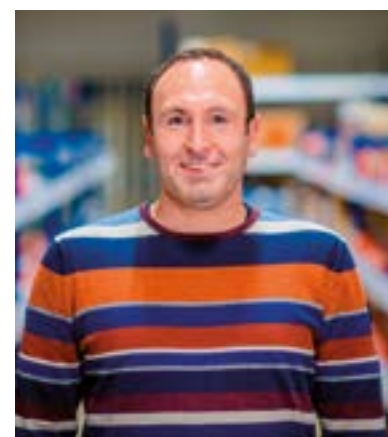
6 DOSSIER

- 6** Zonnepanelen en laadpalen worden ook bij commerciële gebouwen ‘het nieuwe normaal’
- 12** Een grondige voorbereiding is de sleutel tot succesvolle zonne-energieprojecten in de tertiaire markt
- 18** Gedegen kennis over laadpalen en het benodigde vermogen is essentieel voor de installateur
- 24** Laadpalen bij een commercieel gebouw plaatsen, is veel meer dan ‘plug & play’

30 Cebeco Competence Centers ondersteunen groene energieprojecten

34 Study Centers Prisma bij Cebeco ondersteunen installateur bij ontwerp, configuratie en montage van verdeelborden

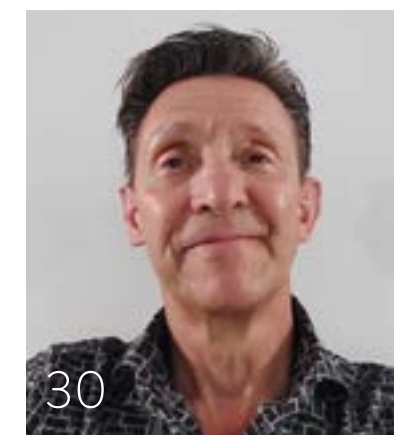
12
WILLIAM GUILLAUME
SPECIALIST GREEN & SMART,
CEBEO

“Eigen consumptie van de zelfopgewekte energie moet de belangrijkste doelstelling van de tertiaire eindklant zijn.”

24
NICO MOEYAERT
PRODUCT MANAGER, CEBEO

“DC-snelladers vereisen heel vaak een apart verdeelbord, waarvoor een hoger expertiseniveau is vereist.”

30
JEAN-PAUL PAQUAY
EXTERN SPECIALIST ELECTRICAL
DISTRIBUTION TERTIAIR, CEBEO

“We kunnen schakelborden aanleveren die helemaal klaar zijn voor installatie en aansluiting ter plaatse.”

De tijd dat je zonnepanelen en laadpalen haast uitsluitend zag bij ecologiepioniers lijkt helemaal voorbij. Stilaan raken investeringen in hernieuwbare energie beter ingeburgerd. Vanaf 2025 is een PV-installatie zelfs verplicht voor gebouwen die zich profileren als grote stroomslurpers. “De stijgende vraag voor zonnepanelen en laadpalen is nog maar pas op gang gekomen en zal de komende jaren een enorme boom beleven. Dat creëert interessante perspectieven voor installateurs die sterk actief zijn op de tertiaire markt. Cebeo is klaar om hen op heel wat vlakken gepast te ondersteunen”, verklaart Gilliam Schoorel, Market Manager Commercial Buildings bij Cebeo.

ZONNEPANELEN EN LAADPALEN WORDEN OOK BIJ COMMERCIEËLE GEBOUWEN ‘HET NIEUWE NORMAAL’

Lees verder op pagina 8

Vervolg van pagina 7

Jaren geleden gebeurden investeringen in zonnepanelen hoofdzakelijk vanuit een duurzaamheidsfilosofie. “De wil om actief iets aan de klimaatverandering te doen, blijft uiteraard wel een thema, maar we evolueren almaar harder naar een tijdperk waarin het gewoon een absolute must wordt, zelfs in de letterlijke betekenis van het woord”, beseft Gilliam. “De ambitie van Europa om de CO₂-uitstoot zo snel mogelijk aanzienlijk te laten krimpen, vertaalt zich naar strenge regelgeving in elk land dat deel uitmaakt van de EU.”

“Publieke gebouwen kunnen niet meer ontkomen aan investeringen in zelfvoorzienigheid op energievlak.”

Gilliam Schoorel,
Market Manager Commercial Buildings

GRONDIGE TRANSITIE

Ook eigenaars en uitbaters van tertiaire gebouwen zullen daar niet aan ontsnappen, integendeel. “Vastgoed is een immense stroomverbruiker: gebouwen zijn verantwoordelijk voor 40% van de energieconsumptie en 36% van de CO₂-uitstoot. Het is dan ook nogal evident dat de invulling van die elektriciteitsbehoefte aan een grondige transitie toe is, temeer de energieprijzen intussen al enkele jaren de pan uit swingen. Met de EPBD-normen (Energy Performance of Building Directive) wil Europa daar paal en perk aan stellen.

Een onderdeel daarvan is de norm NBN EN ISO 52016-1, die is bedoeld om de kennisontwikkeling rond energieprestatiemethodieken voor gebouwen te ondersteunen. Andere belangrijke richtlijnen zijn NZEB (Nearly Zero Emission Buildings) en ZEB (Zero Emission Buildings). Die stellen dat nieuwe publieke gebouwen bijna-energie neutraal (tegen januari 2027) en zelfs volledig energie neutraal (tegen januari 2030) moeten worden gebouwd.”

Ook Vlaanderen heeft intussen een specifieke regelgeving over dit domein uitgedokterd. “Die verplicht zonnepanelen voor minstens 12,5 Wp/m² (ongeveer 10% van de totale horizontale dakoppervlakte) tegen 30 juni 2025 op gebouwen die jaarlijks meer dan 1 gigawattuur elektriciteit afnemen. Vijf jaar later (1 januari 2030) moet voor minstens 18,75 Wp/m² zonnepanelen in dienst zijn, nog eens een lustrum verder (1 januari 2035) wordt dat zelfs minstens 25 Wp/m². In Wallonië en Brussel is er tot op vandaag nog geen gelijkaardige regelgeving, maar het is dus wel duidelijk dat je niet meer kan ontkomen aan investeringen in zelfvoorzienigheid op energievlak.”

Lees verder op pagina 10

“Wij hebben de juiste mensen in huis om de installateur vakkundig te begeleiden in dat verhaal van toegenomen complexiteit.”

Vervolg van pagina 9

SPECIALISATIE OF GENERALISATIE

De vraag naar zonnepanelen zit intussen alweer een tijdje in de lift. “Dat heeft ook te maken met de grote prijsdruk”, weet Gilliam. “Onvermijdelijk zal dat ook implicaties hebben op de activiteiten van installateurs: voor sommigen is de plaatsing van zonnepanelen uitgegroeid tot hun enige kernactiviteit, anderen zien het als een aanvulling van een breed dienstenpalet.”

Voor laadpalen geldt een gelijkaardige trend. “Zeker in de tertiaire installatiemarkt, zal het ‘gewicht’ van laadpalen in de omzet in de toekomst zwaarder wegen dan in de residentiële markt. Vaak ligt de klemtoon nu nog op zonnepanelen, maar we mogen de komende maanden en jaren een explosieve groei van de vraag naar laadpalen verwachten. Het is ook een perfecte combinatie, want op daken van dergelijke gebouwen kan je enorm veel energie opwekken. Meer dan ooit wordt het essentieel om die grote hoeveelheid energie te meten, te sturen, slim te laten gebruiken, eventueel gedeeltelijk op te slaan of op het net te zetten.

Gebouwen zullen almaar vaker het etiket van lokale ‘power plants’ krijgen: opwekkers van energie die beschikbaar is voor een ecosysteem van meet-, sturing- en opslagoplossingen. We staan inderdaad aan de vooravond van een grote shift. Bovendien: hoe ‘groener’ het gebouw, hoe groter de kans dat het in aanmerking komt voor prestigieuze energiecertificaten, zoals BREEAM. Het nieuwe Cebeo Distribution Center in Blandain is een schoolvoorbeeld van zo’n gebouw.”

SAMENWERKING TUSSEN DESKUNDIGEN

De energie van zonnepanelen tot bij de laadpalen krijgen, gebeurt niet zonder slag of stoot. “Dat gaat gepaard met noodzakelijke andere elektrotechnische componenten, zoals andere kabels, een goed beveiligde installatie, extra vermogen, enzovoort. De graad van complexiteit neemt toe, wat voor de installateur niet altijd evident is. Wij hebben de juiste mensen in huis om hem vakkundig te begeleiden in dat verhaal van toegenomen complexiteit. Onze specialisten in ‘Green & Smart’ werken daarvoor intens samen met onze specialisten inzake elektrodistributie en powermanagement in de Cebeo Competence Centers. Dankzij de cohesie met de installateur weet de eindklant op die manier hoeveel energie hij opwekt, waar die naartoe gaat, hoe hij alles kan optimaliseren, enzovoort.”

Als laadpalen puur voor gebruikers van het gebouw zelf zijn bestemd, kan de eindklant dat doorgaans vlot zelf beheren. Van zodra de laadpalen ook publiek toegankelijk zijn en de administratieve workflow dus complexer én omvangrijker wordt, komt er veel meer bij kijken.

“Op het vlak van laadpaalbeheer werkt Cebeo nauw samen met Mobiflow. Dit is een hoogwaardige ‘backend’-oplossing van een 100% Belgische partner, die een aparte formule voor elke situatie toelaat. Het systeem werkt onder meer uitstekend voor het beheer van vergoedingen, rapportering en ‘split billing’ (zodat de werkgever automatisch de thuislaadsessies van werknemers kan vergoeden). Ook voor installateurs is Mobiflow erg gebruiksvriendelijk, dankzij specifieke handleidingen, opleidingen, een interessant commercieel aanbod en aangepaste ondersteuning.”

BEGELEIDING

Het moge duidelijk zijn dat de transitie naar elektrische mobiliteit heel wat teweegbrengt. “Uiteraard staat Cebeo paraat om de installateur daarbij gepast te ondersteunen. Zo waren we in mei en juni voortdurend onderweg voor onze roadshows, met talrijke interessante informatie van onze leveranciers over elektrodistributie, Green & Smart, Mobiflow, enzovoort. Ook onze Cebeo Competence Centers en de Study Centers Prisma kunnen een grote meerwaarde betekenen. Bovendien bereiden we momenteel achter de schermen nog andere initiatieven voor om onze klanten die zich op de tertiaire markt focussen, zo goed mogelijk te begeleiden. We zijn helemaal klaar om er voluit voor te gaan”, besluit Gilliam.

GREEN & SMART

Zelfbedruipendheid op het vlak van energievoorziening is een terechte prioriteit bij de uitbating van tertiaire gebouwen. Het is dus niet meer dan logisch dat dit marktsegment stilaan volop de plaatsing van zonnepanelen overweegt, zeker nu de overheid op dat vlak ook druk oplegt (zie kaderstuk). Aangezien dergelijke installaties nog iets meer expertise of specialisatie vergen dan residentiële realisaties, is een nauwkeurige voorbereiding essentieel. Gelukkig kan de vakman tijdens het integrale traject op specifieke ondersteuning van Cebeo rekenen. William Guillaume, Green & Smart Specialist vanuit de vestiging in Hasselt, geeft tekst en uitleg bij de diverse fases van zo'n project.

EEN GRONDIGE VOORBEREIDING IS DE SLEUTEL TOT SUCCESVOLLE ZONNE-ENERGIEPROJECTEN IN DE TERTIAIRE MARKT

“Voor wie de ambitie koestert om tertiaire projecten te verwezenlijken, is opleiding een heel nuttige investering.”

William Guillaume,
Green & Smart Specialist

INLEIDENDE GESPREKKEN TUSSEN EINDKLANT EN INSTALLATEUR

“Ik zal het tijdens deze toelichting nog vaker benadrukken: een goede communicatie is absoluut essentieel tijdens deze projecten. Dat begint met dieptegesprekken met de eindklant, zodat je als installateur vrij gedetailleerd weet waarom hij in zonnepanelen wil investeren. Wat wil hij ermee bereiken? Is het de bedoeling om zoveel mogelijk de eigen energiebehoefte af te dekken, of wil hij graag ook nog een deel van de ‘groene’ opbrengst in een batterij opslaan, voor later gebruik?”

Lees verder op pagina 14

“De oriëntering van de zonnepanelen hangt nauw samen met de aard van de activiteiten binnen het gebouw.”

Vervolg van pagina 13

“De activiteiten die onder het dak gebeuren, spelen eveneens een grote rol. Bij een school, die vooral een grote stroombehoefte heeft gedurende de tijdspanne waarop leerkrachten en leerlingen aanwezig zijn (van 8 uur tot 16 of 17 uur), ga je de zonnepanelen niet oost-westgericht leggen, want daarbij zou je te veel potentiële opbrengst verliezen.

De energienood bij een onderwijsinstelling is helemaal anders dan die van bijvoorbeeld een fruitkweker, die vooral 's morgens en 's avonds pieken kent omdat de boomgaard op die momenten besproeiing vereist. Sowieso zou het de belangrijkste doelstelling van de tertiaire eindklant moeten zijn om de zelfopgewekte energie zoveel mogelijk zelf te verbruiken.”

INFORMATIE- EN OFFERTEVRAAG AAN CEBEO

“Hoe meer input de installateur van de eindklant heeft verkregen, des te beter hij onze diensten kan informeren. Alle beschikbare documentatie is voor ons nuttig om, in overleg met de installateur, de juiste materialen te kiezen, de oriëntering van de zonnepanelen te bepalen en voor een zo nauwkeurig mogelijke dimensionering te kunnen gaan. Daarbij is het een grote hulp als de eindklant beschikt over een energiemonitoringsysteem, dat de grote verbruikers en de karakteristieken van de energieconsumptie zo goed mogelijk in kaart brengt. Andere cruciale informatie gaat onder meer over de hoogte van het gebouw, de windzone, de dakbedekking (PVC, EPDM, kiezel ...), enzovoort. In functie van de maximaal voorgeschreven dakbelasting (bijvoorbeeld niet meer dan 15 à 20 kg per vierkante meter), streven we ook naar een zo goed mogelijke spreiding.”

TWEE GOUDEN TIPS

1

INVESTEER IN OPLEIDING

“We horen regelmatig dat installateurs amper of geen tijd hebben om opleidingen te volgen. Zeker voor wie geen ervaring heeft bij de plaatsing van zonnepanelen, is dat uiteraard wél essentieel. Cebeco biedt een basisopleiding PV aan voor wie begint in de residentiële markt. Daarnaast bundelen we regelmatig de krachten met leveranciers om vormingssessies voor gevorderden te organiseren. Zeker wie de ambitie koestert om (grotere) tertiaire projecten te verwezenlijken, beschouwt opleiding beter als een beperkte investering die zich in een mum van tijd terugbetaalt.”

2

INFORMEER DE MARKT NU AL

Eigenaars, erfpachters en opstalhouders van gebouwen die op jaarbasis meer dan 1 gigawattuur elektriciteit van het net afnemen, zijn verplicht om tegen 30 juni 2025 zonnepanelen te laten installeren. Op dat moment moet de basisinstallatie, of minstens de helft van de volledige installatie, operationeel zijn (stap 1). Bij overheidsgebouwen ligt de limiet op 250 megawattuur per jaar. Vijf jaar later (1 januari 2030) moet minstens 75% van de integrale installatie werken (stap 2), om op Nieuwjaarsdag 2035 volledig operationeel te zijn (stap 3).

Deze termijnen gelden als de afnamedrempel al in 2021 is overschreden. Is het 'jaar van overschrijding' later, dan schuift de deadline voor stap 1 ook evenredig op: 1 januari 2026, '27, '28 en '29 voor respectievelijk 2022, '23, '24 en '25.” (Bron: Vlaamse overheid).

Het is dus zeker nuttig om samen met de eindklant nu al na te denken over de stapsgewijze verdere verplichting (zie hieronder).

STAPSGEWIJS STRENGERE VERPLICHTING

Vanaf 30/06/2025 ► 12,5 Wp/m²

Vanaf 01/01/2030 ► 18,75 Wp/m²

Vanaf 01/01/2035 ► 25 Wp/m²

Wp: Wattlepiek of piekvermogen m²: horizontale dakoppervlakte

“Aan de hand van al die informatie kunnen wij voor de installateur een duidelijke offerte maken, met heldere informatie over het type van de zonnepanelen, het benodigde aantal, de omvormers, de montagematerialen en eventueel ook de batterij.

Momenteel is de vraag naar batterijen niet zo groot, ook omdat het wegvallen van subsidies (in de residentiële markt) nefaste gevolgen heeft voor wie hierin wil investeren.

Lees verder op pagina 16

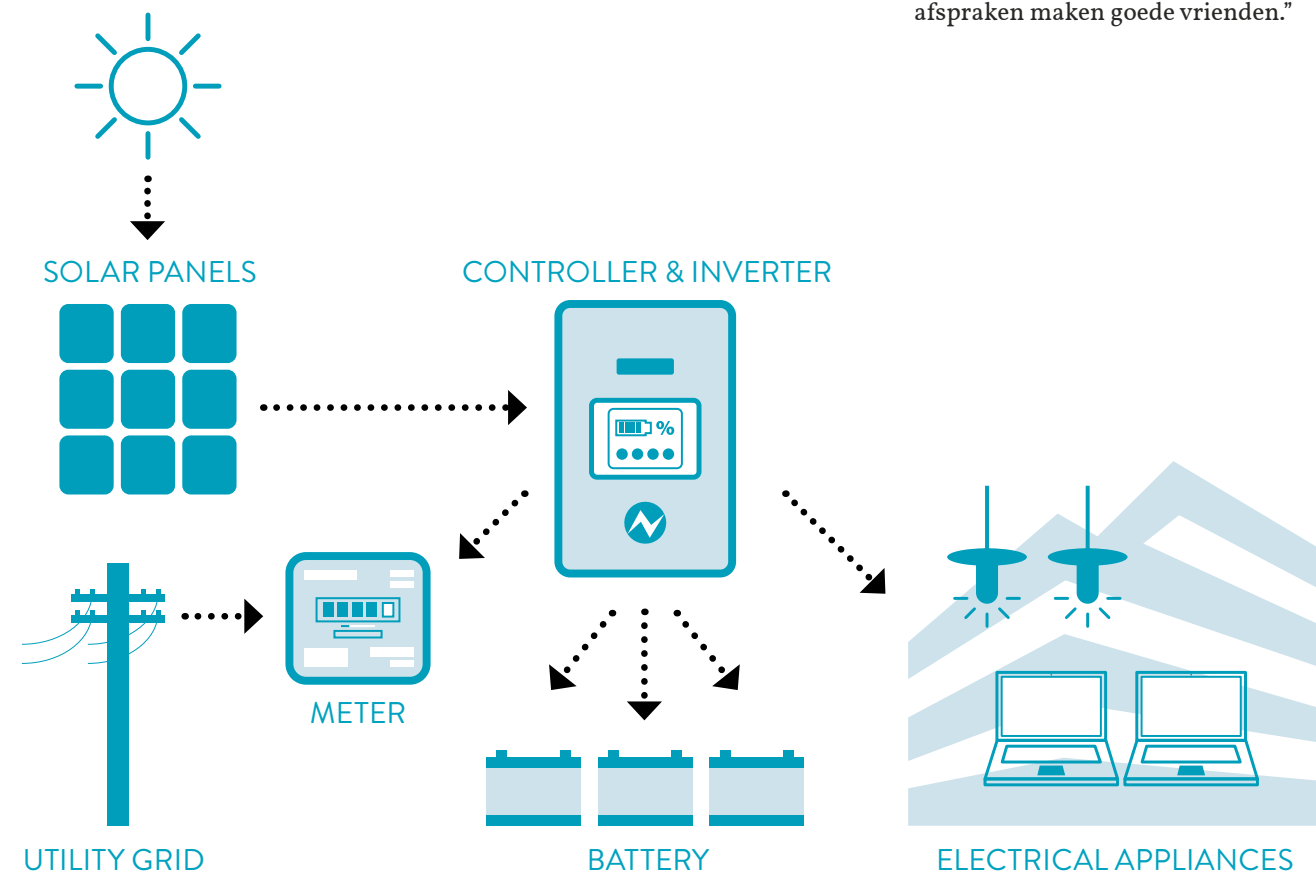

BEPALING VAN DE ORIËTERING VAN DE INSTALLATIE

Vervolg van pagina 15

In de toekomst verwacht ik weer een grotere interesse in batterijen, bijvoorbeeld mocht de overheid/netbeheerder op termijn een belasting heffen op het injecteren van opgewekte groene energie. Al wil ik hen hierbij niet op ideeën brengen (lacht)."

"De oriëntering hangt, zoals eerder al meegegeven, nauw samen met de activiteiten binnen (en eventueel buiten) het gebouw. Je kan de panelen vooral zuidgericht plaatsen, voor een oost-west-oriëntering gaan, of – als het vast dak er zich toe leent – ook voor een 'zonnebloemconstructie' gaan. Bij die constructie leg je de panelen in de drie windrichtingen, zodat je op elk moment van de dag een goede opbrengst hebt. Op deze manier vermijd je de injectiepiek op de middag en verhoog je automatisch je eigen verbruik."

COMMUNICATIE OVER TIMING

"De grootste uitdaging voor installateurs bij de plaatsing van zonnepanelen voor de tertiaire markt? Tegenwoordig is dat ongetwijfeld – en helaas – duidelijke informatie over de timing van het project. De leveringen van zonnepanelen lukken, maar voor grote omvormers en montagesystemen is het belangrijk om tijdig een bestelling door te geven. Het is verstandig om ook daarover heel transparante communicatie naar de eindklant te verzorgen. Goede afspraken maken goede vrienden."

INSTALLATIE EN OPSTART

"Als de installateur dat wenst, kunnen wij in de voorbereidende fase al een locatiebezoek doen, om het (bestaande) gebouw grondig te bekijken en mogelijkheden voor de plaatsing van de PV-installatie al zo goed mogelijk af te toetsen. Als alle voorbereidende werken achter de rug zijn en het is tijd voor de installatie zelf, kunnen we ook bij de opstart aanwezig zijn. Zeker als de installateur nog geen erg brede ervaring in de installaties van hernieuwbare energie heeft opgebouwd, kan dat wel nuttig zijn."

De Green & Smart-specialisten van Cebeo zijn aanwezig in Oost- en West-Vlaanderen, Antwerpen, Limburg, Brabant en Wallonië.

GROENE SLIMMERIKEN

Tot slot licht William graag nog kort twee projecten toe waar Cebeo aan meewerkte.

- "Een eindklant met verschillende winkels wou al die shops voorzien van groene energie, maar een studie leerde dat alleen het dak van de grootste vestiging zich leende voor de plaatsing van zonnepanelen. Gelukkig konden we daar voldoende zonnepanelen leggen om de stroombehoefte van de volledige winkelgroep mee af te dekken. De eigenaar produceert dus alle groene stroom centraal en verkoopt die vervolgens – via het systeem van energiedelen – door aan al zijn filialen."
- "Recent werden we betrokken bij een aanzienlijk tertiair project in Steenokkerzeel. Het gaat om een installatie van 830 panelen (samen goed voor ongeveer 340.000 wattpiek), 5 omvormers en montagemateriaal. De installateur, die al goed vertrouwd is met dergelijke realisaties, had in AutoCAD al heel wat voorbereidend werk gedaan, dat door onze dienst vervolgens nog is verfijnd. Samen konden we het project, waarvan de plaatsing half juni 2023 gebeurde, tot een goed einde brengen."

GEDEGEN KENNIS OVER LAADPALEN EN HET BENODIGDE VERMOGEN IS ESSENTIEEL VOOR DE INSTALLATEUR

‘Een elektrische auto? Simpel: kopen, stekker in het contact en klaar.’ Het is een verkeerde perceptie die bij veel particulieren leeft. De werkelijkheid is iets complexer, zo weten installateurs – zeker zij die zich op de tertiaire sector focussen – maar al te goed. Zich bijscholen in dit razendsnel groeiend marktsegment, is absoluut noodzakelijk om er succesvol in te worden én te blijven. “Cebeo staat de installateur wel bij met raad en daad, maar over voldoende knowhow beschikken – ook over programmeren – is een eigenschap die tot het DNA van gemotiveerde installateurs moet behoren”, zo zeggen Remi Perouffe en Bart Raspoet, Externe Specialisten bij Cebeo.

Lees verder op pagina 20

Laadpunten installeren als nieuw businessmodel: in deze tijden, waarin de vraag al vrij groot is en in de toekomst nog zal groeien, klinkt het erg lucratief. Zo snel mogelijk mee beginnen, dus?

“Een laadpaal is geen stopcontact, er komt sowieso altijd programmatie aan te pas.”

Remi Perouffe
Externe Specialist bij Cebeo

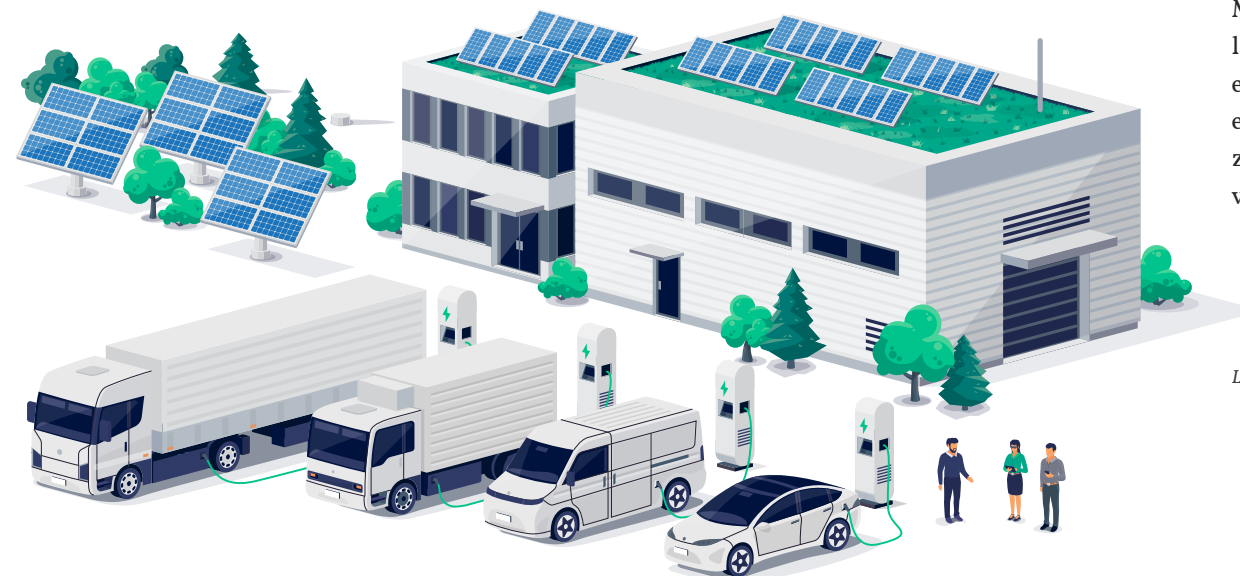
Vervolg van pagina 18

“De realiteit is ietsje complexer: dit is geen ‘plug & play’-verhaal”, weet Remi, Extern Specialist Laadpalen & Home and Building bij Cebeo. “Zeker installateurs die hiermee in de residentiële markt starten, overstelpen ons met vragen over de compatibiliteit tussen de wagen en de laadpaal. Zo zijn er bijvoorbeeld nogal wat elektrische auto’s die alleen monofasig kunnen laden op een 3-fasenaansluiting (afhankelijk van het model). Vaak druist dat in tegen de ‘alles is mogelijk’-perceptie bij de particulier en de installateur.

In werkelijkheid bestaat er eigenlijk geen ‘simpele’ laadpaal: er komt sowieso altijd programmatie aan te pas, een laadpaal is geen stopcontact. Daarnaast is het belangrijk om de investering in een elektrische wagen af te stemmen op de aanwezige elektrische installatie. Installateurs die ervaring met domotica hebben, zijn in principe beter gewapend voor de plaatsing van laadpalen dan vakmensen die zich vooral op algemene elektriciteitswerken focussen.”

METEN EN STUREN

“In de praktijk zien we dat Cebeo-klanten die zich sowieso al op de tertiaire markt richten, beter gewapend zijn om het beschikbare vermogen en de laadpaalinfrastructuur goed op elkaar af te stemmen”, pikt Bart (Extern Specialist Electrical Distribution) in. “Er komt immers toch wel wat bij kijken. Zo moet je in eerste instantie het totale stroomverbruik van het gebouw kennen. Dat kan via de Fluvius-teller, of via de gegevens van een energiemanagementsysteem. De energieconsumptie van tertiaire gebouwen ligt doorgaans al aan de hoge kant en vereist sowieso – ook zonder de aanwezigheid van laadpalen – al sturing. Het komt er dan op aan de laadpalen mee in de sturing op te nemen.”

Lees verder op pagina 22

Canalis-systeem
van Schneider Electric

Moet je dat helemaal in je eentje doen? Neen, Cebeo zorgt voor veel ondersteuning. “Onze ‘support on the field’ valt erg in de smaak”, weet Remi. “Dat begint eigenlijk al in de voorbereidende fase. Het gebeurt namelijk wel vaker dat, nadat diverse installateurs al een offerte hebben opgemaakt zonder veel uitleg, de connectie tussen Cebeo en een installateur het verschil maakt voor de eindklant. Wij nemen dan een laadpaal en onze pc mee naar de infomeeting, pluggen de laadpaal in, tonen de eindklant hoe alles werkt en kunnen hem – dankzij de synergie tussen installateur en Cebeo – een probleemloze installatie garanderen.”

PLOEGKOERS

Als het project in kwestie het eerste van die installateur is, begeleidt Remi hem daarbij nauwgezet, door stap voor stap alles te overlopen. “Daarbij raad ik telkens aan om dat live opleidingsmoment audiovisueel op te nemen, zodat hij er bij een volgend project autonoom mee aan de slag kan. Zie het als een aflossing in de ploegkoers van het baanwielrennen, met Cebeo als koprenner: we nemen de installateur bij de hand en lanceren hem vervolgens voor een vliegende start.”

Ook in de tertiaire markt voorziet Cebeo dergelijke praktische ondersteuning. “Bij ons gaat het dan vooral om het in kaart brengen van het beschikbare vermogen en eventueel het voorzien van extra ‘power’,” aldus Bart. “We staan de installateur bij met het aanbieden en samenstellen van de vermogenskast, de berekening van de kabels, het voorzien van een vermogensschakelaar, enzovoort. Ter plaatse bekijken we samen hoeveel ruimte beschikbaar is voor de plaatsing van een extra elektrische kast. Als het om de plaatsing van laadpalen in ondergrondse parkings gaat, begeleiden we de installateur ook bij de integratie van het Canalis-systeem van Schneider Electric. Dit is een consistent, uitgebreid systeem van railkokers voor verlichting en energiedistributie, onder meer in tertiaire gebouwen. Met deze oplossing is het aantal laadpunten toekomstgericht eenvoudig uit te breiden, omdat je extra ‘aftappunten’ kunt voorzien zonder dat er extra bekabeling is vereist.”

“Als gecertificeerd plaatser beschik je over de vereiste knowhow en heb je voor de markt meteen een bewijs van je geloofwaardigheid.”

Bart Raspoet
Externe Specialist bij Cebeo

Vervolg van pagina 21

EXTRA ONDERSTEUNING

De ‘after sales’-service van Cebeo is erg handig en alom gewaardeerd, alleen... moet de installateur het werk natuurlijk wel zelf doen.

“Als iemand het nog niet meteen onder de knie heeft, kunnen we telefonische ondersteuning bieden of nog een afspraak maken in één van onze filialen. Toch zouden we onze klanten absoluut willen aanraden om sowieso extra opleiding te volgen.

We organiseren die overdag in onze filialen of bij bekende merken zoals o.a. ABB, Alfen en Smappee. Daarnaast zijn er regelmatig events, waarbij we werken volgens het principe van een vakbeurs: eerst een plenair gedeelte, daarna de mogelijkheid om op de standen van de merken het marktaanbod goed te leren kennen.

De verstandigste aanpak is om bij één van de aanbieders een opleiding te volgen en vervolgens met succes een examen tot gecertificeerd plaatser af te leggen. Op die manier beschik je over de vereiste knowhow én heb je naar de markt toe meteen het bewijs van je geloofwaardigheid en betrouwbaarheid.”

SMA

SMA EV Charger BUSINESS

De nieuwe volledig geïntegreerde laadoplossing voor elektrische bedrijfswagenparken.

Bied uw klanten de mogelijkheid om klimaatneutraal en kostenefficiënt te rijden. Met de nieuwe SMA Commercial eMobility Solution kunt u snel en eenvoudig laadinfrastructuur voor ondernemingen implementeren.

SMA ondersteunt u daarbij vanaf de planningsfase met Sunny Design Pro en onze deskundige dienstverlening.

Hulp nodig met uw project?
Neem contact met ons op.
Wij helpen u graag.

info@sma-benelux.com
[SMA-Benelux.com](https://www.sma-benelux.com)

EV CHARGER BUSINESS

LAADPALEN BIJ EEN COMMERCIEEL GEBOUW PLAATSEN, IS VEEL MEER DAN 'PLUG & PLAY'

Het voorzien van laadpalen en noodzakelijke 'omkaderende' apparatuur in de tertiaire markt, lijkt voor de beginnende installateur vaak een ingewikkeld kluwen. Hoe begin je eraan? Hoe zorg je ervoor dat je eindklant tevreden is? Product Manager Nico Moeyaert helpt je via onderstaand stappenplan al een heel eind op weg.

Nico Moeyaert
Product Manager

“De communicatiekabel is essentieel om het laadpunt online te connecteren.”

Lees verder op pagina 26

Vervolg van pagina 25

1 VERMOGENSSTUDIE

“Als een installateur de vraag krijgt om een aantal laadpunten te voorzien, moet hij in eerste instantie nagaan welk vermogen de eindklant beschikbaar kan en wil stellen. Aan de hand daarvan kan hij dan een voorstel uitwerken, gebaseerd op statische ‘load balancing’, waarbij de beschikbare gelimiteerde stroom over de laadstations wordt verdeeld. Bij een onbeperkt vermogen is er geen probleem, maar doorgaans is dat niet zo en kan het nodig zijn om een verzwaring aan te vragen. Als installateur kan je de eindklant daarbij adviseren en begeleiden. Beschikt de eindklant over zonnepanelen, kan dat vermogen ook inzetbaar zijn als extra voedingsbron voor de laadpalen en is de totale investering ook beperkter. PV-panelen maken dynamische ‘load balancing’ mogelijk, waarbij de beschikbare variabele stroom ook over de laadstations wordt verspreid.”

“Daarnaast is het belangrijk om de verwachtingen van de eindklant te kennen. Eigenaars en/of beheerders van commerciële gebouwen zullen vaak de laadpunten (deels) publiek toegankelijk willen maken. In dat geval is een ‘backoffice’-systeem verplicht.” (Zie punt 7)

2 LAADPUNTEN EN MONTAGE-ACCESSOIRES

“Het beschikbare vermogen is ook belangrijk voor de keuze van de laadpunten. Ga je voor enkele of dubbele laadpunten? Kies je voor montage op een voet of tegen de wand? Een wandmontage scoort vooral bij indoor parkings. In functie van hoe de parking georganiseerd is, bepaal je ook de plaatsing van de laadpunten.”

“Bij commerciële gebouwen kies je beter voor toestellen met een hoge robuustheid en degelijkheid, die tegen weer en wind bestand zijn. Afhankelijk van het type toestel kies je ook voor de specifieke montageaccessoires. In buitenomgevingen valt de keuze regelmatig op het voorzien van een betonsokkel, om de paal veilig te monteren. Sinds kort moeten de laadpalen ook mechanisch tegen aanrijding beschermd zijn.”

“Als de laadpalen publiek toegankelijk zijn, opteer je best voor een model dat met een MID kWh-meter (Measuring Instrument Direct) is uitgerust. Dit keurmerk geeft aan of het geregistreerde aantal kWh voor registraties en verrekeningen mag worden gebruikt. Dan is er geen discussie dat de ‘back-office’-provider de data mag gebruiken om de laadsessie aan de bezoeker aan te rekenen. Dergelijke MID kWh-meters zijn nog niet verplicht, maar dat zou in de toekomst wel eens kunnen veranderen.”

3 BEVEILIGING

“Elk laadpunt moet afzonderlijk beveiligd zijn met een differentiële 30 mA en een lekbeveiliging voor DC-stroom. Vaak voorzien we die items in het verdeelbord. Bij sommige fabrikanten, zoals Alfen en Smappee, is die beveiliging bij een aantal modellen al ingebouwd in de laadpaal zelf. Die laadpalen zijn duurder, maar zijn ook compleet uitgerust.”

“Een andere noodzakelijke keuze is de locatie van het verdeelbord. Als het verdeelbord in het kantoor wordt gebruikt, vermijd je de kost van een nieuw verdeelbord, maar moet je wel langere kabels tussen het verdeelbord en het laadstation voorzien. Ga je voor een extra verdeelbord op de parking, impliceert dat extra bord een meerkost, maar is de noodzakelijke kabel-lengte wel beperkter. Elke keuze gebeurt in functie van de specifieke situatie.”

Lees verder op pagina 28

AANDACHTSPUNTEN

SUBSIDIES

“Leg de eindklant uit dat hij financieel wordt beloond voor het publiek toegankelijk stellen van zijn laadpalen. Tot eind 2024 geldt een belastingaftrek van 150 %. Belangrijke voorwaarde is dat het moet gaan om nieuwe, intelligente laadstations.”

VERZORG DE PROGRAMMATIE

“In functie van de wensen van de eindklant is het belangrijk dat je als installateur de laadpunten kan configureren. Zo kan je bijvoorbeeld een ‘white list’ opstellen van mensen die gratis mogen laden (zoals eigen medewerkers) en kan je een uurtarief bepalen dat duurder wordt naarmate de externe gebruiker langer laadt. Op die manier ontmoedig je mensen om de parkeerplaats die aan het laadstation is verbonden, langer dan nodig te gebruiken.”

SNELLADERS VEREISEN EXTRA KENNIS

“Zeker op de parkings van commerciële gebouwen vind je naast een aantal gewone AC-laders, ook DC-snellaadstations. Hiermee kunnen gebruikers in een heel korte tijd de autonomie van hun voertuig weer aanzienlijk vergroten. Aangezien zo’n snellader een groot vermogen vergt, is het belangrijk dat zeker goed te verwerken in je ‘huiswerk’ over energiemangement. DC-snelladers vereisen heel vaak een apart verdeelbord, waarvoor een hoger expertiseniveau is vereist.”

LAAT JE ONDERSTEUNEN DOOR CEBEO

“Je hebt het al begrepen: de installatie van laadinfrastructuur is geen kinderspel. Het vergt extra competenties inzake onder meer configuratie, energiemangement en idealiter ook kennis over het back-officesysteem. Cebeco voorziet opleiding in de eigen filialen of bij één van de fabrikanten. Vorming is een absolute aanrader. Daarnaast ondersteunen wij de installateurs ook bij het maken van de energiestudie, zodat ze een gericht voorstel aan de eindklant kunnen doen, waarin ook de specifieke producten, het energiemangementsysteem, de bekabeling ... zijn inbegrepen.”

Vervolg van pagina 27

4 BEKABELING

“Voor elk laadstation in een commerciële omgeving zijn sowieso twee kabels nodig: één voor de voeding en één communicatiekabel (bijvoorbeeld Ethernet). Die laatste kabel is essentieel om het laadpunt online te connecteren, voor eventuele foutdiagnoses en voor de communicatie met het back-officesysteem. Intussen zijn een aantal modellen al uitgerust met 4G. Toch is het, in functie van de continuïteit van de online verbinding, absoluut een aanrader om die communicatiekabel zeker te plaatsen, vooral omdat het gebruik van een back-officeoplossing voor de tertiaire markt dus verplicht is.”

5 ENERGIEDISTRIBUTIE

“Laadstations installeren vereist altijd een uitbreiding van het verdeelbord. In functie van de voeding is per laadstation een kabel naar het (sub)verdeelbord vereist. Bij parkings in indoor omgevingen kan je het aantal kabels beperken door gebruik te maken van een centrale busbar, zoals Canalis (Schneider Electric). Dankzij dit railkokersysteem voor distributie met gemiddeld vermogen moet je minder met zware kabels sleuren en is de installatietijd korter.”

6 ENERGIE-MANAGEMENT (BIS)

“Als je het beschikbare vermogen kent, moet je beslissen hoe de verdeling zal gebeuren. Als er bijvoorbeeld ‘maar’ 100 kVA inzetbaar is, zullen vermoedelijk niet alle gebruikers ‘full power’ kunnen opladen. Bij de verdeling hou je rekening met de bezettingsgraad van de laadpunten, de mate waarin het voertuig al opgeladen is, enzovoort.”

“Met het oog op het optimaal gebruiken van het beschikbare vermogen is het cruciaal om de laadinfrastructuur op een energie-managementsysteem aan te sluiten. In functie van de wensen van de eindklant kan je dan beslissen hoe de vermogensverdeling zal gebeuren.”

Dat kan onder meer op basis van het aantal auto's dat staat op te laden, de duurtijd, de aankomsttijd, de functie van de gebruiker van het voertuig (bijvoorbeeld: de directeur krijgt voorrang). Die parameters zijn belangrijk om het vermogen evenredig of prioritair te verdelen. Het is ook mogelijk om aan bepaalde laadstations een maximum vermogen toe te kennen, tijdzones te bepalen, enzovoort.”

“Op momenten dat er extra stroom beschikbaar is via de zonnepanelen, kan je ook bepalen hoe dat vermogen zal worden gebruikt: (deels) voor de laadpalen, (deels) voor andere functies binnen het gebouw, enzovoort.”

Mobiflow Optimile back-officesysteem

“Het gebruik van een railkokersysteem in indoor omgevingen zorgt ervoor dat je minder met zware kabels moet sleuren en voor een kortere installatietijd.”

7 BACK-OFFICESYSTEEM

“Wie zijn laadpunten publiek toegankelijk maakt, doet dat uiteraard niet kosteloos. Dan is een back-officesysteem verplicht. Deze software krijg je van een MSP (Mobility Service Provider) of een CPO (Charge Point Operator). E-rijders die hun wagen niet louter thuis of op het bedrijf kunnen laden, nemen een abonnement bij een MSP. Ze krijgen dan een laadpas, waarmee ze kunnen inloggen op en gebruikmaken van publiek toegankelijke laadstations. Alle laadstations zijn zichtbaar op een app, die aangeeft op welke locaties die connectoren zich bevinden en of ze vrij zijn. De gebruiker kan via de app ook een sessie reserveren. Eenmaal de wagen voor x aantal kWh is opgeladen, gebeurt de verrekening van de laadbeurt automatisch via de software van de MSP en de CPO.”

“Een CPO beheert alle laadstations die op zijn platform zijn aangemeld via een contract met de eigenaar of beheerder van die laadpunten. Dat contract is betalend (bijvoorbeeld 10 € per laadpunt per maand) en is cruciaal in functie van foutdiagnoses en preventief onderhoud. Het ontlast de eigenaar van de laadinfrastructuur bovendien van alle administratie die met de calculatie en facturatie van de laadsessies gepaard gaat.”

“De installateur doet er goed aan de eindklant te wijzen op de verplichting van het back-officesysteem en kan hem één van de CPO's (die doorgaans ook als MSP optreedt) aanraden. Om een voorbeeld te geven: Cebeo werkt hiervoor samen met Optimile.”

CEBEO COMPETENCE CENTERS ONDERSTEUNEN GROENE ENERGIEPROJECTEN

Het beroep van elektriciens verandert snel. Steeds meer beheerders van commerciële gebouwen kiezen voor de installatie van zonnepanelen en vaak ook laadpalen, wat andere types van business betekent en een grotere nood aan expertise. Logisch dat installateurs deze nieuwe kennis niet van de ene op de andere dag kunnen verwerven. De diensten van Cebeco Competence Centers (COC's) kunnen dan ook een grote opluchting zijn voor veel installateurs. Vincent Cassart en Jean-Paul Paquay (externe specialisten ED tertiair) leggen uit wat de COC's voor jou kunnen betekenen.

De COC's zijn voortgekomen uit de Study Centers Prisma, waarover je elders in dit magazine alles kan lezen. Ze richten zich onder meer op het ontwerp en de berekening van schakelborden. "Net zoals we met de Study Centers Prisma in de vier regio's (Oost- en West-Vlaanderen; Antwerpen en Limburg; Brabant; Wallonië) al een grote bekendheid in de markt hebben verworven, volgen de COC's dezelfde weg", legt Vincent uit.

Lees verder op pagina 32

"Met de Caneco BT software voor kabel- en kortsluitberekening, kunnen we onze klanten binnenkort nog gerichter helpen."

Vincent Cassart
Externe specialist ED tertiair

“Zodra de installateur het concept heeft ervaren, komt hij bij ons terug voor zijn andere projecten.”

Jean-Paul Paquay
Externe specialist ED tertiair

Vervolg van pagina 31

In principe kunnen installateurs zelf schakelborden van minder dan 630 ampère ontwerpen en monteren. “We merken evenwel dat installateurs voor deze schakelborden graag een beroep doen op onze diensten. Bij schakelborden boven de 1000 ampère raden we nog steeds assistentie aan, omdat deze grote installaties veel technische expertise vereisen, die zeker aanwezig is in onze COC’s. We helpen onze klanten dan ook graag op dit gebied.”

ONTWERP EN SAMENSTELLING VAN BORDEN

Als het COC verantwoordelijk is voor het berekenen en ontwerpen van het schakelbord heeft het daarvoor zoveel mogelijk informatie nodig.

“We bieden een breed scala aan diensten op dit gebied,” voegt Jean-Paul toe. “We kunnen bijvoorbeeld het ontwerp van het bord voor onze rekening nemen, waarna we een complete materiaallijst opstellen. Met dit dossier kan de installateur dan zelf aan de slag om het bord te bouwen.

Als hij dit liever niet doet, kan hij ook een beroep doen op onze diensten om hem een bord te leveren dat gemonteerd en bedraad is met aansluitblokken, gegraveerde labels en een meerdraadsdiagram, zowel voor de residentiële, de commerciële als de industriële markt. Deze schakelborden zijn klaar voor installatie en aansluiting ter plaatse. Als de installateur het concept eenmaal heeft uitgetest, komt hij over het algemeen bij ons terug voor zijn andere projecten.”

“De installateur kan bij ons ook een multifunctionele installatietester van Fluke huren. Hiermee kunnen verschillende elektrische grootheden worden gemeten, zoals verschillende vermogens, cos phi (verhouding tussen het werkelijke en het schijnbare vermogen in een wisselspanningsinstallatie, red.) min/max-spanningen, enzovoort.”

Study Center Prisma i.s.m. Schneider Electric
in de Cebeo Competence Centers

NETONTKOPPELING

Het ontwerp, de samenstelling en de constructie van elektrische borden zijn complexer als het gaat om het installeren van zonnepanelen en/of oplaadpunten. “Er is bijvoorbeeld de kwestie van netontkoppelingkasten. Deze zijn niet langer verplicht voor installaties tot 30 kVA, maar in andere gevallen zijn ze nog steeds absoluut noodzakelijk. Onze afdeling distributieborden, gevestigd in Waver, kan ontkoppelingkasten ontwerpen en assembleren voor installatie.”

Daarnaast vragen installateurs zich vaak af hoe ze de installatie kunnen beschermen. “Bij oplaadsystemen voor elektrische voertuigen is een type B differentieel verplicht. Dit element kan zich in het laadstation zelf of in de schakelkast bevinden. Het type B differentieel is een standaardproduct dat eenvoudig te installeren is.”

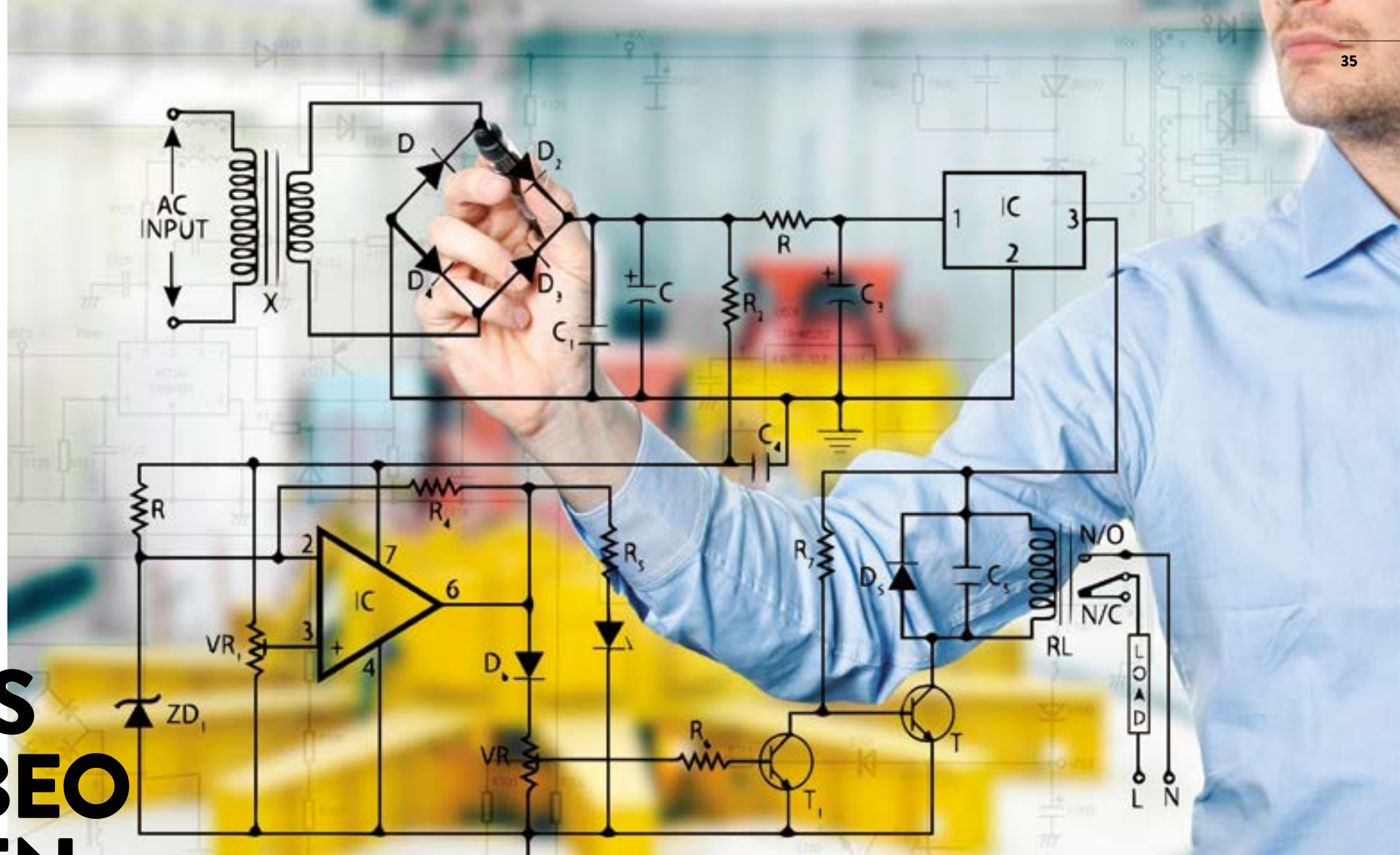
Laadstations installeren is één ding, maar er komen heel wat uitdagingen bij kijken (zie het artikel over het ecosysteem van laadstations in dit magazine). “Het vereist intelligent stroombeheer, de juiste kastgrootte en de juiste kabeldoorsneden. Installateurs kunnen bij ons ook voor advies over deze kwesties terecht, vooral als dit hun eerste project in deze nichemarkt is. Onze dienstmedewerkers worden momenteel ook getraind in Caneco BT. Deze software voor kabel- en kortsluitberekening richt zich op laagspanningsinstallaties en zal ons binnenkort in staat stellen om onze klanten nog gericht te helpen,” besluiten Vincent en Jean-Paul.

SCHNEIDER ELECTRIC

Het jarenlange trouwe partnership tussen Schneider Electric en Cebeo werpt ook voor de installateur in de tertiaire markt zijn vruchten af. Sinds er in verschillende filialen van Cebeo een Study Center Prisma gevestigd en erkend is, slagen beide bedrijven erin om integratoren een complete en kwalitatieve service inzake verdeelborden te geven. “Zeker nu de markt van hernieuwbare energie en elektrische mobiliteit volop aan het groeien is, kunnen onze klanten die toegevoegde waarde nog meer waarderen”, vertellen Bertrand Kyndt (Cebeo) en Philippe Manche (Schneider Electric).

STUDY CENTERS PRISMA BIJ CEBEO ONDERSTEUNEN INSTALLATEUR BIJ ONTWERP, CONFIGURATIE EN MONTAGE VAN VERDEELBORDEN

Hoe krijgen we de knowhow waar we al zo lang over beschikken op de best mogelijke manier tot bij de installateur? Het is een vraagstuk waar ze bij Schneider Electric jaren geleden al een oplossing voor vonden.

“Het concept van Study Center Prisma bleek het geschikte antwoord op die vraag”, legt Philippe Manche, Offer Marketing Manager bij Schneider Electric, uit. “De best mogelijke manier was het installeren van ondersteunende diensten bij elektrogroothandels. Zij berekenen de laagspanningsverdeelborden van Prisma

volgens de geldende normen. De service is toegankelijk voor iedere installateur die de ervaring en kennis van deze specifiek opgeleide medewerkers kan gebruiken.”

Bij Cebeo zijn intussen al jarenlang diverse filialen uitgegroeid tot een erkend Study Center Prisma. Het gaat om de afdelingen in Drogenbos (voor Brabant), Grace-Hollogne (Wallonië), Kortrijk (West- en Oost-Vlaanderen) en Temse (Antwerpen en Limburg).

Lees verder op pagina 36

“De suggesties van de Study Centers Prisma zijn van goudwaarde voor de ontwikkeling van nieuwe producten.”

Philippe Manche, Schneider Electric

CONFIGURATIE TOOL

Door de jaren heen ging Schneider Electric almaar meer belang aan de wisselwerking met die studie-centers hechten. Het is zelfs zo dat alleen medewerkers van deze afdelingen, toegang hebben tot Rapsody.

“Die configuratietool is van groot belang voor ons”, verduidelijkt Bertrand Kyndt, specialist verdeelborden in het Cebeo Competence Center van Kortrijk. “Meer zelfs: wij gebruiken die dagelijks. Als we het ontwerp hebben getekend en geïmporteerd, voorziet Rapsody ons voor elk specifiek bord van een uitgebreide materiaallijst, met daarbij alle apparaten, aansluitingsstukken en bevestigingsonderdelen. De configuratie-oplossing laat ons ook toe om diverse vooranzichten te delen en offertes op te stellen. Gedaan dus met het zoeken naar de juiste onderdelen of angst voor eventuele fouten, want Rapsody is een garantie voor een hogere kwaliteit.”

De nauwe link tussen Schneider Electric en de Study Centers Prisma is uitgegroeid tot een bidirectioneel partnership. “Elk jaar opnieuw voorzien wij twee à drie opleidingsmomenten voor deze medewerkers”, gaat Philippe verder. “Zo organiseerden we onlangs een informatiesessie over de nieuwste versie van Rapsody.

De update van die tool komt er trouwens dankzij de feedback die we van de Study Centers krijgen: hun suggesties helpen om de tool te professionaliseren en is ook van goudwaarde voor de ontwikkeling van nieuwe producten.”

De lancering van PrismaSeT Active, in de loop van 2021, is een ander voorbeeld van de prima wisselwerking. Deze nieuwe generatie laagspanningsschakelborden is connecteerbaar met de cloud, waardoor de bordenbouwer en de installateur eigenlijk de communicatie van de stroomverdeling in commerciële gebouwen verzorgen.

“Dat zorgt voor een snellere inbedrijfstelling, efficiëntere installaties en realtime slimme alarmen. Op vraag van de specialisten in de Study Centers is de kast ook iets robuuster geworden en kozen we voor een iets neutralere RAL-kleur.”

“Gedaan met het zoeken naar de juiste onderdelen of angst voor eventuele fouten: Rapsody is een garantie voor een hogere kwaliteit.”

Bertrand Kyndt, Cebeo

KENNIS ACTUALISEREN EN CERTIFICEREN

“Het volgen van de jaarlijkse opleidingsmomenten is essentieel voor ons”, aldus Bertrand. “Ze actualiseren niet alleen onze diepte-kennis van Prisma, maar we moeten die stof ook beheersen om ons jaarlijks certificaat van erkend studiecenter weer te verdienen. De installateur/integrator kan er dan ook altijd van op aan de meest actuele en professionele ondersteuning te krijgen.”

Zeker met de opkomst van hernieuwbare energie en elektrische mobiliteit stijgt de vraag naar de laagspanningsschakelborden van Prisma én de ondersteuning van de erkende Study Centers. “Het is vrij evident dat het ontwerp en

de samenstelling van een verdeelbord voor de voeding van laadpalen een stuk complexer is dan die voor een residentiële woning.

Onze knowhow betekent vooral een meerwaarde voor grote residentiële gebouwen en voor de tertiaire markt. We zorgen voor een integrale ondersteuning. Voor iemand die nog geen ervaring met Prisma heeft, organiseren we vaak eerst een plaatsbezoek om de situatie en de noden in te schatten: hoeveel laadpalen zijn er nodig, welk vermogen is er beschikbaar, hoe ‘zwaar’ zijn de laadpalen...”

Op basis van die info gaat het Study Center Prisma aan de slag met Rapsody om een ontwerp en offerte op te maken. “Eenmaal die door de klant zijn goedgekeurd, kunnen we het bord samenstellen en desgewenst volledig opbouwen. Bij een eerste installatie voorzien we nog minstens een halve dag ondersteuning ter plaatse, zodat de installateur de montage volledig onder de knie krijgt. Gelukkig is Prisma dermate ontwikkeld, dat onze klanten er vlot mee aan de slag kunnen: de nuttige handleiding en het mecanosysteem bewijzen telkens weer hun meerwaarde. Schneider Electric heeft met Prisma zelfs een dusdanig sterke reputatie opgebouwd, dat de merknaam een soortnaam is geworden, zoals je dat bijvoorbeeld ook met Bic-balpenen hebt. Bovendien verloopt de wisselwerking met de mensen van Schneider Electric uitstekend: er is een goede band tussen onze mensen gegroeid, wat ook bevorderlijk is voor heldere en vlotte communicatie”, weet Bertrand.

“We waren destijds een trendsetter met Prisma en zijn vast van plan om dat te blijven”, vertelt Philippe. “Door regelmatige vernieuwingen willen we onze voorsprong op de markt behouden. Dat kan onder meer door het uitstekend partnership met Cebeo.”

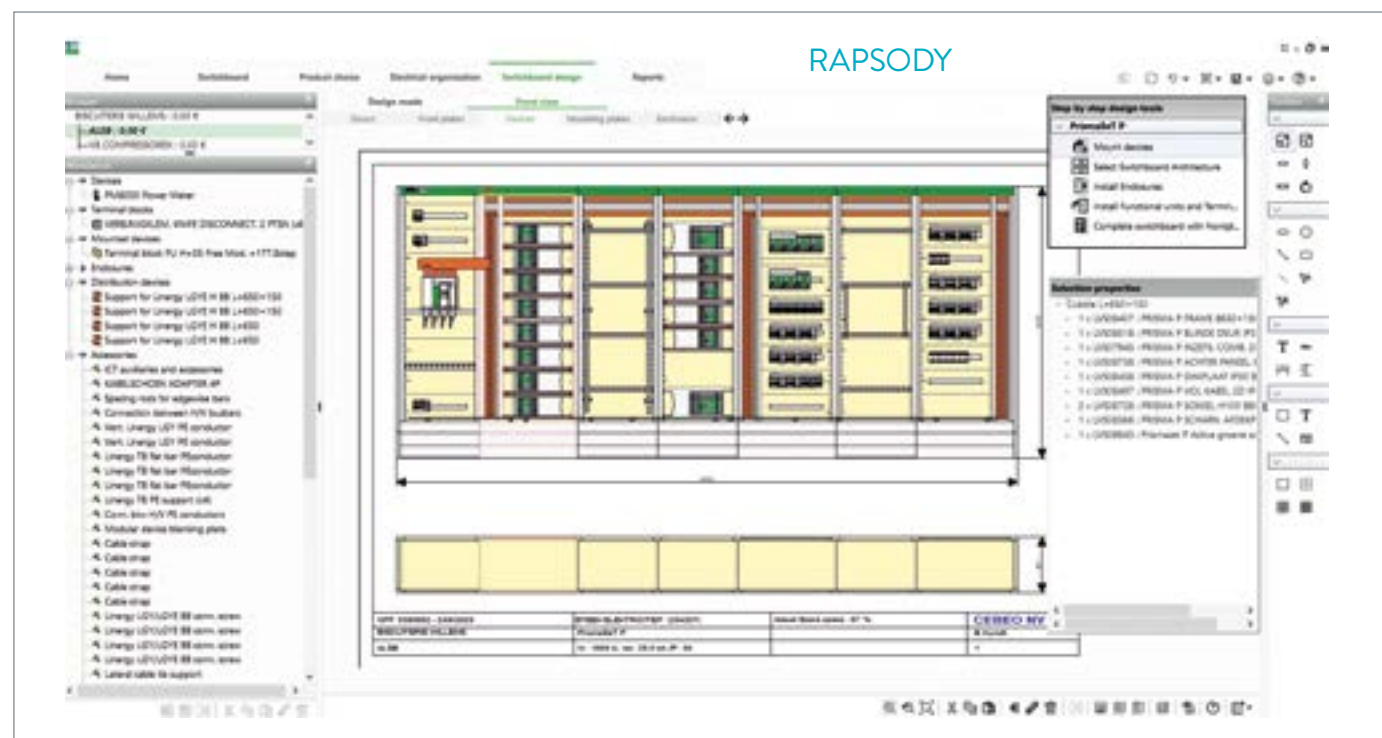
CONTACTGEGEVENS VAN DE STUDY CENTERS PRISMA BIJ CEBEO

BRABANT Mozartlaan 10, Drogenbos. TEL: 02 334 12 10
Verantwoordelijke bart.raspoet@cebeo.be.

WALLONIË Rue de Wallonie 13, Grâce-Hollogne. TEL: 04 239 73 00
Verantwoordelijken claude.toussaint@cebeo.be,
jeanpaul.paquay@cebeo.be,
vincent.cassart@cebeo.be en
fernand.luu@cebeo.be.

OOST- EN WEST-VLAANDEREN Zwingelaarsstraat 7, Kortrijk. TEL: 056 36 57 11
Verantwoordelijke bertrand.kyndt@cebeo.be.

ANTWERPEN EN LIMBURG Laagstraat 25, Temse. TEL: 03 250 51 25
Verantwoordelijken wim.vanroyen@cebeo.be en
erwin.raymakers@cebeo.be.

Noodverlichting is een verplicht, potentieel levensreddend onderdeel van veel gebouwen. Er hangen al met al miljoenen armaturen in België, die mensen veilig naar buiten moeten leiden in het geval van calamiteiten. Het is daarom ook van groot belang dat de juiste noodverlichting op de juiste plaats hangt en goed onderhouden wordt. Hierboven vindt u 5 essentiële punten om rekening mee te houden bij het projecteren van noodverlichtingsinstallaties. Kunt u wat hulp gebruiken? Dan denken wij uiteraard graag met u mee en geven we u advies waar nodig!

Meer informatie? Neem contact met ons op via www.eaton.be/contact

ABB

TERRA AC-WALLBOX: SLIMMER LADEN, SNEL INSTALLEREN.

Terra AC-wallbox is specifiek ontworpen om te voldoen aan de sterk stijgende vraag naar goede en toekomstbestendige EV-laadoplossingen voor thuis en destination charging bij bedrijven, commerciële locaties en openbare ruimten.

Belangrijke voordelen van Terra AC-wallbox zijn:

INSTALLATIEGEMAK

Het ontwerp van de Terra AC-wallbox is erg compact. Daardoor past de wallbox in nagenoeg iedere situatie. Installatie en configuratie is snel en eenvoudig (ca. 15 min.). Na plaatsing van de wallbox, configureer je de wallbox in enkele kliks via de app.

OPTIMALE CONNECTIVITY

Met een verscheiden aan connectiviteit mogelijk beschikbaar in de markt zoals WIFI- en bluetooth verbindingen aan boord is er op vele manieren contact te maken met de Terra AC-wallbox. Configureren doe je in enkele kliks via de app. Updates en monitoring kan op afstand plaatsvinden. Gebruikers kunnen de status van hun laadsessie zien op hun smartphone. Full connectivity maakt de Wallbox gemakkelijk in gebruik en toekomstbestendig.

VEILIG LADEN EN LOAD MANAGEMENT

Met ingebouwde energiemeter en Load management is Terra AC-wallbox de veiligste in zijn soort. Het systeem zoekt zelf de optimale balans in laadvermogen (ook in een serie van laders), waardoor overspanning voorkomen wordt.

KLAAR VOOR DE TOEKOMST

Door het slimme ontwerp en beschikbare connectiviteitsopties is de Terra AC-wallbox klaar voor de toekomst. Het laadsysteem laat zich inzetten in zeer uiteenlopende situaties. Remote monitoring en remote updates leveren flexibiliteit voor toekomstige ontwikkelingen.

BELANGRIJKSTE TECHNISCHE KENMERKEN:

- Conform IEC-classificatie
- 1-fase tot 7,4 kW/32 A
- 3-fase tot 22 kW/32 A
- IP54 en IK10-bescherming
- Type 2-aansluitingen met of zonder aanraakbescherming
- Geïntegreerde stroombegrenzing, overstroom-, aardlek-, onderspannings- en overspanningsbeveiliging
- Wifi, bluetooth (en afhankelijk van model 4G) connectivity

ABB

FANTON
CAVI E COMPONENTI ELETTRICI

JOKARI
original

haupa

SOLAR BOX

Alles wat u nodig heeft voor uw fotovoltaïsche connecties

Bestelreferentie: SOLARSTARTERBOX1

HAGER

ELEKTRISCH RIJDEN IS DE TOEKOMST

De transitiefase van mobiliteit is in België al goed ingezet, maar we zitten allemaal nog met wat vragen. Bij Hager maken we ons in elk geval klaar voor deze elektrische transitie. Een laadpaal thuis of elders plaatsen heeft nl. ook impact op de elektrische installatie.

U begeleiden tot de juiste totaaloplossing, is voor ons een must!

Terwijl autofabrikanten de eerste elektrische voertuigen beginnen aan te bieden die bij het pluggen van de laadkabel een automatische identificatie hebben van het voertuig, bereidt Hager zich al voor op de toekomst van elektrische mobiliteit met zijn nieuwe communicerende laadpaal witty share. Deze laadpaal is compatibel met de norm ISO 15-118 en is gebaseerd op het communicatieprotocol OCPP. witty share is ook eenvoudig om te schakelen naar 2.0.1 Json en zijn software updates zijn gratis. Als u vandaag een laadpaal koopt, is het goed dat deze al klaar is voor de toekomst.

DE WITTY SHARE LAADPAAL

De witty share laadpaal, regelbaar van 3,7 tot 22 kW, mono- en driefasig, is geschikt voor het opladen van alle voertuigen op de markt. Ze beantwoorden aan de behoeften van de tertiaire sector, waar het gebruik van de laadpalen wordt gedeeld: parkings van winkelcentra, appartementen, publieke parkings, enz... De laadpalen zijn ZE en EV ready 1.4 gecertificeerd. Afhankelijk van de configuraties, kunnen de laadpalen communiceren via Ethernet, wifi en GPRS. De 6mA DC-beveiliging is eveneens geïntegreerd in de laadpaal. Alle onderdelen van deze laadpalen zijn ook apart verkrijgbaar, zodat een herstelling van een laadpaal bij defect snel kan uitgevoerd worden.

Zoekt uw klant eerder een laadpaal met 2 laadpunten? Dan kan de witty share eenvoudig rug-aan-rug geplaatst worden op een voet of er kan gekozen worden voor de witty park, een robuuste laadpaal

vervaardigd uit RVS, met mogelijkheid tot de installatie van een kleine verdeelkast met de beveiliging in de voet.

Deze witty park laadpaal heeft 2 geïntegreerde MID-tellers zodat de facturatie vlot kan uitgevoerd worden. Hij biedt ook de mogelijkheid om simultaan te laden. Ook hij opereert met OCPP 1.6 json

ER ZIJN OOK TAL VAN VRAGEN WAAR WIJ U MEE KUNNEN HELPEN BETREFFENDE:

- Het aansturen van laadpalen d.m.v. zonne-energie
- De werking van laadpalen in bepaalde tijdsloten
- Het hergroeperen van laadpalen in een cluster
- Het beroep doen op een externe beheerder voor facturatie
- Het dynamisch laadbeheer om een overbelasting van de elektrische installatie te vermijden.

Is uw klant een voertuigeigenaar die geen nood heeft aan facturatie? Dan is het instaptoestel witty start een kwalitatieve oplossing. Een degelijke laadpaal met tal van aansturingsmogelijkheden:

- Tijdsaansturing
- In werking stellen van de laadpaal via een schakelaar
- Prioriteit geven aan het laden via zonne-energie

WIJ ONDERSTEUNEN U GRAAG BIJ DE OPSTART VAN UW EERSTE PROJECT

De installatie van de laadpalen blijft uiteraard onder de verantwoordelijkheid van de installateur. Maar het helpen instellen van uw eerste communicerende laadpaal, op afstand of ter plaatse, is een dienstverlening waar Hager u gratis mee helpt.

Bekijkt u graag even hoe de plaatsing van zo'n laadpaal gebeurt? Consulteer dan zeker onze installatievideo's op Youtube.

hager

LED-Straler EVOLVE

25 - 45 - 75 - 100 - 150 - 200 - 240W

Ruime
connectiebox

5
year
warranty

>60.000
L90

IP
66

- Geïsoleerde en waterdichte driver
- Lumileds SMD3030
- DALI, 1-10V op bestelling
- RVS L316 schroeven
- Tot 165lm/W
- Richthoek toolless instelbaar

LED BUIZEN DIMMEN? DAT KAN NU MET HET LED TUBE EXTERNAL SYSTEM VAN LEDVANCE

De uitfasering van de traditionele fluorescentielampen creëert nieuwe mogelijkheden voor het toepassen van LED buizen in bestaande armaturen. Met de introductie van het LEDVANCE EXT systeem is dit nu mogelijk.

LEDVANCE EXT SYSTEEM

Met het nieuwe LEDVANCE EXT systeem, een afgestemd dimbaar systeem van LED buis en externe DALI-2 driver, kunnen bestaande armaturen omgebouwd worden naar een dimbaar DALI-2 systeem voor lichtmanagement. De geoptimaliseerde LEDVANCE SELV driver (Safety Extra Low Voltage) voorziet de LEDVANCE EXT LED buis extern met de optimale constante stroom. De LEDVANCE T8 of T5 EXT LED buizen functioneren zonder compatibiliteitsproblemen optimaal als systeem.

De installatie van de LED TUBE EXT en de ENEC-gecertificeerde DALI-2 driver zorgt ervoor dat het bestaande armatuur behouden kan blijven. In bestaande armaturen moet een E-VSA of C-VSA worden uitgewisseld met de 'externe driver' en geoptimaliseerde LEDVANCE LED TUBE EXT T8 of T5 LED buis. De DALI-2 interface kan ook worden gebruikt voor push-dim functionaliteit. Het systeem is geschikt voor centrale- en decentrale noodverlichting.

De LED TUBE EXT buizen zijn verkrijgbaar in lengtes van 120 cm en 150 cm (T8 en T5) in de lichtkleuren 4.000K en 6.500K. De LED buizen zijn van glas en voorzien van een PET coating en hebben een levensduur van 50.000 uur (L70). De LEDVANCE DALI-2 Multiwatt driver heeft een levensduur van 100.000 uur en is beschikbaar voor enkellamps- of dubbellamps systemen. De bedrijfsstroom van de LED buis kan direct worden ingesteld via DIP-switches op de driver. Op het totale systeem geldt een garantie van vijf jaar.

ONTDEK MEER,
BEKIJK HIER DE BROCHURE:

3-IN-1 INBOUWDOZEN VOOR BRANDWERENDE WANDEN EI30 TOT EI120

BRANDWEREND

GELUIDSDICHT

LUCHTDICHT

SNEL EN GEMAKKELIJK

Inbouwdiepte 50mm of 62mm <
Standaard boorgat ø 68mm <
4 gemarkeerde membraaningangen <
Tot 5-voudig te combineren <

PIPELIFE
always part of your life

NIEUWE REEKS PLAFONDDetectoren VAN NIKO

Gebouwen energiezuiniger, veelzijdiger en toekomstbestendiger maken, en tegelijk het leven eenvoudiger maken voor installateurs, voorschrijvers en eindgebruikers. Dat is het idee achter de nieuwe reeks plafonddetectoren P40 en M40 van Niko. De reeksen koppelen bekroond design aan DALI-2-gecertificeerde functionaliteit en de allerbeste detectieprestaties. Samen met Niko's unieke SnapFit-montagesysteem, de ingebouwde 2-wegs-Bluetooth®-communicatie en de intuïtieve Niko detector tool app en het detector portal, maken de nieuwe detectoren het erg eenvoudig voor installateurs, voorschrijvers en eindgebruikers om hun projecten op duurzame wijze comfortabeler en energie-efficiënter te maken.

GEAVANCEERDE LICHTSTURING, TOEKOMSTBESTENDIGE FUNCTIONALITEITEN

De nieuwe plafonddetectoren van Niko zijn ontworpen met focus op de mens als spil van de gebouwen waarin ze leven, werken en ontspannen. Ze zorgen ervoor dat de verlichting is aangepast aan elke situatie: van volledig geautomatiseerde sferen en nachtfuncties tot intelligente bediening van de intensiteit en kleurtemperatuur.

EEN STERKE LINE-UP VOOR JE PROJECT

De nieuwe Niko detectoren zijn getest volgens de IEC 63180-norm. Een garantie op betrouwbare detectieprestaties die onafhankelijk getest werden, in een gecontroleerde omgeving. De detectoren uit de P40 en M40 reeks zijn tot nu toe de enige met 6 GHz-immuniteit. Zo kun je zeker zijn van een toekomstbestendige oplossing met de allerbeste prestaties.

Adviseurs en architecten kunnen kiezen uit verschillende types detectiebereik in een combinatie van 230 V of DALI-2-gecertificeerde detectoren; master, secundair of met integratie van de BMS-controller. Zo krijgen ze de vrijheid om innovatieve oplossingen voor lichtsturing te creëren op maat van elk project.

DUBBEL ZO SNEL, HALF ZOVEEL INSPANNING

De nieuwe detectoren zijn ontworpen om installatie zo snel, eenvoudig en efficiënt mogelijk te maken. Dankzij het SnapFit-montagesysteem en de eenvoudige bekabeling kan de installatietijd serieus worden teruggeschoefd.

De 2-wegs-Bluetooth®-communicatie met de intuïtieve Niko detector tool app en de cloudgebaseerde Niko detector tool portal zorgen ook voor eenvoudige instelling. De tools hebben meerdere slimme functies, zoals directe identificatie van de detector, begeleide configuratie en automatisch voorbereide documentatie. Zo kun je eenvoudig en met vertrouwen verschillende detectoren met dezelfde configuratie installeren.

OOG VOOR DESIGN: EEN BEKROOND, FUNCTIONEEL EN MINIMALISTISCH ONTWERP

Het ontwerp voor de reeks P40 en M40 detectoren is geïnspireerd op hedendaagse architecturale verlichtingsarmaturen. De discrete en minimalistische look en de beschikbare sluitringen in wit en zwart passen moeiteloos in elk interieur. De nieuwe Niko detectoren vielen meermaals in de prijzen, waaronder een gouden en bronzen A'Design-award en een Red Dot-award.

niko
Illuminating ideas.

Design en functionaliteit op z'n best

Veilige, comfortabele en duurzame stroom- en datavoorzieningen voor elke woon- en werkomgeving. De producten van BACHMANN staan bekend en garant voor **innovatieve design-stopcontacten voor talrijke in- en opbouwintegraties**. Naast een onberispelijke functionaliteit genieten de producten ook een hyper-modern design. De DESK 2 en PIX-serie werden zelfs al meermaals bekroond met de Red Dot Design Award.

Vander Elst nv is uw exclusief BACHMANN-verdeler in België. Dankzij het **BACHMANN Quick Programma assembleren wij uw bestelling lokaal en leveren wij binnen de 7 werkdagen**. Vraag er vandaag nog naar bij uw Vander Elst-contact of in uw CEBEO-verkooppunt.

www.vanderelst.be

**BACH
MANN**
We power your life.

Warmterecuperatie met hoog rendement CADB-HE

De oplossing voor commerciële lokalen, kantoren, horeca en collectieve gebouwen.

GOEDE BINNENLUCHTKWALITEIT

Gamma: 800m³/h → 10.000m³/h

www.solerpalau.com

Soler&Palau
Ventilation Group

GREEN & SMART
BY CEBEO

DE ENERGIEMARKT WORDT STEEDS DUURZAMER, ENERGIEOPLOSSINGEN STEEDS GROENER EN SLIMMER. IN DIE SNEL VERANDERENDE MARKT IS HET NIET EENVOUDIG OM HELEMAAL UP-TO-DATE TE BLIJVEN.

Met Green&Smart houden we de vinger aan de pols en zorgen we ervoor dat je als installateur toekomstgericht kan werken, en dat je jouw klanten de juiste informatie kan geven. Wat zijn de duurzaamste oplossingen voor een verwarmingsinstallatie? Welke voordelen leveren zonnepanelen nog? Is een thuisbatterij de investering waard? Ontdek dit en veel meer op ons Green&Smart platform.

Meer info op www.cebéo.be

cebéo
A Sonepar Company

OPPLE

LIGHTING.

OPPLE Human Centric Lighting

Breng de zon naar binnen

Met OPPLÉ's HCL-functie kunnen mensen nu profiteren van het natuurlijke daglicht binnen.

HCL is een verlichtingsontwerp en -toepassing die onze **psychologische** en **fysiologische** toestand verbetert. Dit is vooral belangrijk omdat we ongeveer 90% van onze tijd doorbrengen zonder blootstelling aan zonlicht.

Voordelen van HCL en een verbeterd circadiane ritme omvatten:

Beter
welzijn

Meer focus
en alertheid

Hogere
productiviteit

Verbeterde
slaapkwaliteit

Volledig portfolio beschikbaar

Werkt met bestaande OPPLÉ SMART tunable white en dimbare armaturen.

MIDDER-
NACHT
24:00

MIDDAG
12:00

Perfect
voor:

(GEZONDHEIDS)
ZORG

KANTOOR

SCHOOL

EÉN VAN DE BESTE EN MOOISTE LAADPALEN OP DE MARKT

Elektrisch rijden is een feit. Bedrijven moeten mee en zijn volop bezig met het vergroenen van hun wagenpark. Maar dan willen ze ook laadoplossingen die betaalbaar, betrouwbaar en duurzaam zijn. De nieuwe Business wallbox van Powerdale tikt alle boxes. Onze ingenieurs stopten er acht jaar ervaring met B2B laadpunten in en hielden rekening met de meest gehoorde klantenfeedback. Logisch dus dat zij 'm intussen zonder schroom één van de beste en mooiste laadpalen op de markt noemen. Maar wat maakt de Business nu juist zo goed voor bedrijven?

DUURZAMER DESIGN

Het design van de vorige generatie was goed. Maar na een paar jaar bleek de voorzijde niet zo ideaal. De Business heeft nu een nieuw bedieningspaneel dat volledig uit glas is gemaakt.

LAGERE TCO

Wie investeert als bedrijf, kijkt ook naar de zogenaamde total cost of ownership. Door de Business wallbox duurzamer te bouwen – met een steviger design, eenvoudigere installatie en een ingebouwde lekstroomdetectie (RCM) – ligt de totale kost een pak lager dan ervoor. Bovendien ligt de prijs voor deze laadoplossing in dezelfde lijn als de vorige generatie – de Advance – ondanks de hogere aankoopprijs van de verschillende componenten.

FLEXIBEL GEBRUIK

De Business komt overal tot zijn recht. Op kleine parkings aan bijvoorbeeld een apotheek of op grote bedrijfsparkings met honderd plaatsen. Dat bewijzen onze ervaring met de vorige Advance in onder andere de food-, farma- en financiële sector, maar ook op het openbaar zoals in Luik en Luxemburg.

KLAAR VOOR DE TOEKOMST

In bedrijven gelden verschillende protocollen. Ook voor de communicatie tussen laadpunt en beheersysteem zijn er afspraken. De nieuwe Business communiceert in OCCP 1.6 en is klaar voor ISO 15118. Daarmee beantwoordt hij dus vandaag al aan de norm van morgen.

Benieuwd naar een gratis demo van de Business? Maak een afspraak op [powerdale.com](https://www.powerdale.com)

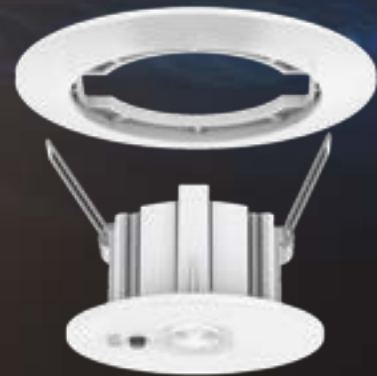

NIEUWE

BLUELINE

NU OP VOORRAAD

BLUELINE WAX20NPL-LED

- Altijd de beste prijs-kwaliteitsverhouding
- Makkelijk te installeren
- Eenvoudig en efficiënt ontwerp
- Diameter van 55 mm - 80 mm met afwerking
- 220 lumen - 2W LED - Geleverd met vluchtweg en antipanieklenzen

Meer info op www.elights.be

TIJDWINST EN GEMAK MET NBOX VAN NEXANS

Nbox

HET AFROLSYSTEEM VAN NEXANS

- Aflopende metermarkering
- Geen veereffect = tijdwinst en minder afval
- Nbox XGB Cca en Nbox XVB Cca: 3G1,5 - 3G2,5 - 5G1,5 - 5G2,5

www.nexans.be/nbox

Nexans
ELECTRIFY THE FUTURE

VEILIGHEIDSVERLICHTING

X-LIGHT 180

Discreet en
compact voor
uw veiligheid

X-LIGHT 360

Scan de QR-code
voor meer informatie

legrand

